

ХАҲИАТ 1931 СЫЛ АЛТЫННЫҢ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

Улуус Мунһабын сессиятыттан

*Баладан ийин 18 нүгүтөр
Улуу Муниңарын сессията буол-
лан ааста. Манна барыта арыс
бончуруос көрүллэн,
дүүллэһинилэн барыстарыгар
Улуу Муниңарын бэлһаарылыта
ылдыһына.

Ол курдук, бастатан туран
Российской Федерации санга со-
купиарылар сеп түбәһиннәрән
улууспут устаабыгар уларытты-
лар уонна эбиллэр киирдилэр,
салгыһа оптимизация боппуруоһа
сытыгытк туран дүүлүзүлүл-
лүннэ. Маныаха бу боппуруос
мунуахха эрдэ киирэ сындыан
бигэргэһиһтэр уларытты бу-
олла. Бу уларытты, тэҥсөөр бу-
оллааха, эрдэгэннэлтэн улуус-
ка барыстаах өтгө санаттаан би-
гэргэтиһиннэ. Кризисгар буолан
сыл ахсын оптимизация боппу-
руоһа сытыгытк туран, манна
бюджет тэрилтэлэрэ, тустаах ут-
равлениелар уонна иэһилиһтэр
дьаһалталара биһирэ үлэһиһтэр-
э ирдэнэр.

Үнүс боптуруоһунан предпринимательство сайдыытын программата кыра да буоллар үбүлэниигэ быһаарыллына. Предприниматель күнүн көрсө үчүгү өттүгүр хардыс оһоһуллуна. Культура управлениета бэйэтин иһигин үлэллэр "Информационнай - методической килэ" диин салаатын үбүлэниитин механизмын уларытта, депутаттарга ол уларытыһы дүүүгү туруоран бигэргэттэ.

Бу сессия бийр улахан, тынн суолталаах боптуруобунан эт туттарылтын схемата көрүлүннэ. Санта эт техническый регламена алаххо кииригитигэр бийиги улуус "Чурапчы" ТХПК нөүгө төрөстөх ньыманая үлэлиирбит дьүүлгэ туран эт туттарылтын схемата бигэргэтиини барда. Бу схема туһунан өссө да халыакка сүрүйдүкүтүт.

Күннэги үс бoшyуpуoнун ыгыгытыр, улуус сайдыгытар энгилэ суох улахан кылааты кишкэрибт дьоммутугар улуус бoчуoгтaах гpаждaнынн аатын игэрип бyоллa. Ол кyрдyк, улуускa салaйap үлэз өр сыл таһаарыылаахтык үлэлэбит, кэллө улуус баһылыгынан үлэлэригэр албөх сананы кишкэрибт, сайдыыга олук уурбyт, билип "Республиканский инвестиционный компания" генеральной директорун солбуйааччы Иннокентий Николаевич Аммосовка "Чурапчы улуунун Бочуогтаах граждaниннa" аат игэрилиинэ Бары убкaстыыр, улуускa сибээс-сайдыгытар албөх оҥоро сыдыар, общественной үлэтигэр дьомто-сэргэз, социальная уонна эконо-мической сайдыыбыт таһыма үрдүүрүтөр куннэз албөх үлэни ыгытар киһибит иһин энэрдэри "Сахателеком" филиалын дирек-тора Светлана Даниловна Васи-льеваз уонна энергетика ветера-на, ыгыаты, бар дьонун чөл олоххо угуйар ытык-мааны киһибит Егор Семенович Макаровка бу бoчуoгтaах ааттар игэриллинилэр. Улуус депутаттара бары бу үтүөлээх дьоммутугар эбрдэ тылларын анаастыар, инчаагы үлэз - хамнаска ситиниһэри, дьэз кэргэттэригэр дьолу - саргыны баардытар.

Афанасий ЗАХАРОВ.

ВЪДРЖЛИВИТИИ !

Убаастабыллах Иннокентий Николаевич!

Саха Республикатын Правительствотын уонна тус бэйэм аалтыттан олохун бэлэз көрүөн-б0 сааскын туолбут үбүлүөйгүнэн иттихтик-истиогник эбэрдалсибин! Дьыһиээх үлэ киһитин быһыытынан төрөөбүт дойдун сайдарын туһугар эн бэйэн үрүн-сайдан иһин бары этаптарын аастың – боростуой калхозтаастан үлүс салайааччытыгар тиийэ үрүнүс. Чурапчы улуунун дьаһалтатын баһылыгынан үлэлэр кэинэр үлүс социальнай-экономическай уонна культурнай сайдыытыгар сыаналаммат кылааккын киллэрдис, ити сылларга эн тус бэйэн кыттыгыгынан тыа хаһаайыстыбатын үлэлэригэр үрдүк көрдөрүмэр ситиһилиннилэр, эбэх социальнай суолталаах объектар тутулуунулар, Чурапчы көһөрүлүүтүгэр аналаах мемориал

ахьлыгна, Улус даяалтатын салайагср олох-тоохтор бэйлэригэр эрэллээх уонна бигэ туруктаах буолууларыгар ылахан болортоолун үүрдүс.

Республика саламтата дэйгын республика
бүттирнэ сайдыытыгар албаи оторбут чагыл-
хай специалист, дьиннээх профессионал быһыы-
тынан сыаналыыр. Эн билиин, үлэбэ уопутун, са-
лайар талааныгбилигин да туһалыыр.

Киһилигү үтүө хаачыстыбаһа — үтүө суобастаах, этиэттэнэстээх, аһара дууһалаах, дьонго истиге сыһыаннаах буолуун, биһиги өр сыллаах доҕордоһуубутугар бэринимлээх буолуун иһин мэлтэл тылларын тигэрдэбин.

Багдарабын Эйжага, киришчү Иннокентий Николаевич, кэстаснах доруубуйагы, угараабат эрчими, Сада Республиката сайдарын туһугар өссө уһун айымньылаах үлэни.

Егор БОРИСОВ.

Балабан ыйын 19 күнэ — Кэриэстэбил күнэ

ХОТУ КӨНӨРҮЛЛҮҮ КЫТТЫЛААХТАРЫН ЧИЭСТЭЭНИН

Бадаган айыы 19 күнүгэр Хатылы орто оскулатын үөрэнөччилөрүн уонна учууталдарын ыбырыалтынан күөс өтүгүнэн хоту көһөрүллүү кылтыылаахтара Кэриэстэбинэ күпүн бэлэстэн муһуннулар. Хатылы нэһилиэстэтин 1942 с хоту "Кыһыл Армия", "Кыһыл Толоон" уонна "Комсомол 15 сыла" колхозтар көһөрүллүбүттэрэ. Төттөрү көһөн кэлэһэ Болтоноттон көспүт "Кыһыл сүөгэй" колхоза, Хатылы "Кыһыл партизан" колхозка холбоһуста. Ити 4 колхозтан билигин 10 эрэ көһөрүллүү кылтыылааҕа ордон кэллилэр. Сорохторо кэлэр кыахтара суох буолан, 6 көһөрүллүү кылтыылааҕы муһуннулар.

ЕРХосотанова тэрэгнийнхээ урныг сайлалтынхан үерхжүүлжлэртэ Кэриэтэ билэ лэишката ытылына. Ол кэвингтэн көнөрүлүү кыттылаахтара кылаастарын тэрэхан хоту хайдах сэлдэбылтарын, эрөдэмилгэтерин, хайдах үерэмилгэтерин билэфианэрлээр.

Оскулатан "Көһөрүллүү" музейыгар тийиз олохтоох оскула выпускника, норуот маастара В.С.Барашков хоту тийиз кутхалы сылдыр чүргүтүлгүлөрү кэспир паннуну өтүрөн бөлүктөбүт. Панно кэткөтүтүр. Лена өрүс нэлэтиийэн сыгара ойууламдыт. Ойууну эвиз оскула выпускника, учуутал Н.В.Батарин өтүрбүт. Музхалыа сылдыр дьон моһуоннара мастан чотуулан өнөһүдлүбүттар. Кытыыга тыылары, балыкка туттар тэрииллэр, кэлэр балылы хотурууллааччы тураллар. Көһөрүллүү кыттыылаахтара быйыгы дьыга музей сана экспонаттыан байытыллыбытын астынан, үрүн-нөгөн билиэгэттилер, махтал тыыларын эттилер.

Онтон салгыы самаа атастанымта ытылыһа. Манна кэбэрүлүтүү кытылыһах-

тара бары, салалта кыгыншыллар. Олортон сүрүн этишлери бишснэххэ. Норуот хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ А.Ф.Ефремов: "Кэбээһингэ оро сыйдыан эрийдээһинг сирдэрбин көрөөрү хас да сыл көрдөһө сатааһын да кыалайыбата. Ону билиһин да салгыы көрдөһөбүн", - дии эппэ.

Көһөрүллүүлэргэ анализдээх дьээс тутулуохтаага тохтогуллан турар. Бу тутуу 2012 с. Көһөрүллүү 10 сылыгар бүтэн олоххо киириэн наада. Улууус үрдүкү салалтата мань сээп-элээхтик туруорсарыгар модьуйаа быт. Ити сылы аһардахтарына кэлин итиннэ киирэр көһүү кыттыылаага ордон тийгэрэ уустутун бэлиттэтэ. Бу этиини кэлин тыл эппит үс киһи өйүүрүн биллэрдэ. Салгыы музей үлэһитэ баһылы музей хайа да сылыаарар өрөмүөннээминтин, нөһүлүк баһылыга В.В. Ершов дьээс ортото олох түһэн хаалкытын көтөхтөрбүтүгэр улаханнык махтанна. Е.М. Ефремова баһытти этиитигэр музей тоһоруллубутун, үлэ миэстэтэ барыта сарбылыбытын олох сыһананан аахта. Республика үрдүнэн соҕотох көһөрүллүү музейи маньык дьыллаламмытын сааан санаабатын, бу үлүгэрдээх матырыйаал мунньуулан баран тоһоруллан буорту буолар дьыллаламмытын, үлэһиттерин уһуулар турусталаммыттан үрдүктө мань хайдах сыаналаабатыт мойбурун биллэрдэ. Бу кэпсэтиннэ ийиттэ П.М.Седалицев, Г.Г.Кривош М.Е.Павлова өссө диригэттэн биэр кыһыан-абаран туран ис сүрөхтө.

этгэлээр. Нэгдүгээр салалтат музейн чөлүтэр түгээрэр туһугар ыгтаанахтык туруорсарытар соруудагтаатылар. Маны таһынан Көһөрүлүтүү иэлин умнууга бараары ғылымтыгын, бөчөккө олус сэдэхтик тахсарын бөлөхтөтүлүр.

Дмитрий ЧЕЧЕБУТОВ.

Г.П.Башарин аатынан Сылан орто оскуолата төрүттээммитэ 100 сылын көрсө

СЫЛАН БИИР ЧУЛУУ КИИИТЭ

Кэпсизэхтин багдарар кишим Синцев Павел Иванович Сылан нэгдүлгийн, Бэрэ учаастагар хоту өгтүгээр "Эмпэ" дин сиргэ элбэх оролсох, дладаны ыалта 1882 с. төрөөбүтэ. Агатын "Муода Уйбаан" дин ааттыгдлаара. Дьонно агабылхса үөрэтгэрэн испигтэр, онтон ийгэтэ алон тохтоон хаалар. Ол да буоллар сырдыкыа тардыһылта күүстээгэ бэрт буолан байзтын юмунуугэр маннайгы сэбиэскэй оркуоланы астарбыт. Ол кэмгэ атын нэһиликтэр эмиз оркуола астараары бьылдыһаһаллар өбйт. Онууса Павел Иванович бэйэтинэн Дьокуускайга элбэхтох баран-сэлэн, сыралаһан, туруорсан үс хостоох, киизип буһарар нуучча оһохтоох дьыгтын бизэрэн туран, учууталы эмиз кэпсэтэн үөрөх наркомунан уураах таһаартарар. Күнүстэри-түүннэри үлэлээн 1925 с. алтынны ылта "Эмпээр" оркуола аһыллар.

Оскуула учууталынан эдэр, педтехникуму сана бүтэрбит кэргэннээх, биир кыра орлоох Гаврил Михайлович Григорьевы кэпсэтэн анаттарар. "Сытык-хотугу эдэр учуутал үөрэнээччилэригэр да, нэһилиэнньэҕэр да элбэх боспадени, бырааһынныгыт ылытара", — дээн Павел Иванович кыра кыыһа Анна Павловна Сивцева ахтар. Мантан ыла кэи суруйан хаалларбыт ахтылтын, кэпсээбит кэпсөөнү туланан, ол сарана бу дыһун ыал хомолтолоох да, үөрүүлээх да түтүннэрин кыратык сырдатан көрөр баҕылаахпын.

Мин, бу үлэбит, сахалын олус өйдөөх, кыайыгас-хотугас, саталдах күүнү үрөх-төмөтүгэ буоллар улахан кыахтаах буолуохтаах биэр дойдулаахпынан, Павел Иванович Сивцевичкин, кээн туттан туран кини төрөтүт кыһын Аппа Павловнаны, кээн дьыг кэргэттэрин кытта алтыстыт буоламмын дьирэт убаастабылым бэлэтинэн чаһылхай ологу олорон аастыт Павел Иванович туһунан кэпсизэхпэн сакка-тым.

Анна Павловнаны билэгччилэр уонна кинизэхэ үөрэммит (билиитин лаппа саастах дьон), кини ие ийиттэн дүрөҥ культу-
ралаах, ыраас жүрө сөбөрлөх, алын кы-
лаастар учууталларын өйдүүр буолуох-
таахтар. Кэргэнэ – Афанасий Ильич Ге-
расимов эмиэ учуутал этэ, үс уолламмы-
ттара. Улаханнара Леонид Афанасьевич
физика учууталынан, кийиллэтэрэ Вера
Афанасьевна английскай тыл учууталы-
нан. Чурагчы орто оскуолатыгар үлэлэ-
биттэрэ. Кинилэри элэрчи дьон өйдүүлэ-
хэ чуолбай. Кинилэр үс кыыс оролуксу-
ттара, билиитин биэс уол сиэннээхтэр. Лео-
нид бочуоттаах сыныаланнаа олорор, Вера
билиитин да үлэтиир. Иккис уол Анато-
лий идэтинэн эмиэ физика учуутала, би-
лиитин СВУ-гар инженернай-технический
факультет доцента, Чурагчы колледжын
бочуоттаах үлэһитэ. Таарыччы эттэххэ,
Анатолий Афанасьевич үөрэрин бүтэрээт,
эһэтэ төрүттэспит оскуолатыгар үлэтин
садылаабыта. Биир уоллаах, иккис сиэннээх
Кыра уол Павел Афанасьевич космо-
физик этэ, эдэр сааһыгар олохтон туораа-
быта, биир уоллаах.

Павел Иванович сизнэра, хос сизнэ-
рэ бары үрдүк үөрэхтээхтэр, алахторун
суолун тулмут дьон. Кини баварбыт сыр-
дык ыра санаатынан билиини, үөрэҕи өрө
тулмут, үлаларыгар сирдэрбэт дьон буо-
лаллар. Кини атын ордулорун билбестигини,

1942 жыл, мамы айынан 26 күнүз Хагастан уга тураллар: Герасимов Афанасий Ильич – куугунтук, Сивцев Степан Павлович – уола, Сивцев Павел Иванович – атам, Герасимов Илья Петрович – атам, Олороллор: Сивцев Алкисон Павлович – уола, фронтовик, Сивцева Анна Павловна – кыыа, Сивцева Мария Николаевна – 2-с кизге, Сивцева Анна Павловна – кыыа, Сивцев Павел Павлович – сарыкта албуга. 1945 с. Кыра оолдор (Хагастан уга): Герасимов Леонид Афанасьевич, Сивцев Иван Павлович – уола, Колесни-ва Евдокия – Сивцев А.П. 1-кы кыыа.

дэмий өгсгүбүт нийм Анна Павловна
оволорун, снжээрн туһунан кыластык
былчыннэрдим. Кнэлэр дойдугарыгар
Чурагчыга үөрэммит, үлэлзэбит дьон. Он-
тон Павел Иванович атын өвлөро Тула-
гынан, Маганынан, Майанан, Дькуус-
кайнан олохсуйбуугара.

Алина Павловна ахтарынан, 80-га сый анараа өстүгүр арта "Кыям" хаһыаты аагын, олоххо туох уларыһы тахсарын дыгынто келтирэр, ыраас олох, хотону дыгынто араарыы туһунан аан бастан апитациялаабыт уонна хотонун маннайыһынан араарбыт хаһанам буолар. "Түбү куораттан араас планкаты, харгыһынаты таһааран дыгынто ыйыһыра. Онно араас хотоон бө-ар буолара", - диир суруйар.

Од Өмгөз оскуалытгар 30 өрө үөрөм-мөг уоһона улаахан балаҕаны тутан, ыраах-тан сылдылар, кыаммат аһал оролоруон олор-путтар (пансионат дьин). Очотоогу да кэмгэ тэтэрээттөөх, букубаардаах, уруу-чукалаах эбиттэр. Ону олус дьин харыс-тыышлара уонна 1 улаахан тиимир лаамта-ларын тыйһын эдьийдэрэ Аанчык арэ суу-уйара, өлүрү күөстөрүн киһи буһарара. Үөрөх кэнииттэн өлүрү хабылыктыйы-ллара, хаамыскалыыллара, тырыыҥка маһы хамсаппаһа ыһыһа күрэхтөнөд-дэрэ, чабырсах, остурууһа кэспиилэрэ, кэспирэ да көрдөрөдүлэрэ.

Ити нэгмэс Булгуныахтаахха санга оркула тутуута гражданскай сэрин мэхэйдэн тохтоон турара. Ону тутарта дьон чулууларьтан сэбиэт тэрийдэлбэ, председателин И.И.Синцев буолбута, чигизинэринэн учуутал Г.М.Григорьев, И.И.Синцев (Мытывыны), Д.С.Слепцов (Чохочу), И.Д.Синцев (Солохун), Н.И.Макаров (Дьоллоото) талылыыгытара. Тутуу тапмаахтык баран, 1927 с. үлөр кириитэ:

[illegible]

Ойгон 1929 с. бу дыз кэргэнтэ ыара-
хан, хараастыллаах күннэр кэлэлэр.
Кыһа Анна суруйарынан, аргыт күл-
ак оһонор баран, туох баар баайдарын,
дыһаларын, сүөһүлэрин, сылтыйарын, сап-
пэрэстэрдэрин, булуустарын, сыарыла-
рын, аһыар иһэтэрин, таһмар танаста-
рын, дыз тэбиринин (улахан иһкабы,
остуоллары, өйөнүүллэх олоһостору, ме-
камыйаикалары, дьааһыстары, өһөөрр
иһэлэрэ кэтэ сыддар таарбаран өрөөтө
истээх сонун, көмүс ытарбатын,
биһилэрин) ылбыттар. Дьэ, ити төһөлөөх
хомолтоһоонун, курутуйуулааһын түбэс-
пит эрө дьон биллэхтэрэ.

Аны ийэлэрэ өлөр, үһүс кылааска үөрэнэр кыра кыһыны Аанчыты "кулаан өлөтүгү" дигэн оскулаттан устаттар. Ол эхээри Павел Иванович уолууян хаалбакка: "Тугум да суох буолла, куоракка баран үлэ көрдөһөн, охторобун иһитин эгэ. Онон минигин көгүллээн ыытыг", - дигэн көрдөһөн сэлбэт председателигитин көгүл сурук ылар. 1930 с бизе өртүгүн ийдэ (Анна, Степан, улахан Анна, очколорго 5 саа-стаах Аполлон, 3 саастаах Павел) куорат-

тыгшдыг. Бигр аттаах, таратаагш тэвэр-
галзах, бигр оруутаах, сажа кыһынтыг сы-
ардалаах, үс ынахтаах. Сүөһүлэрин
аһата-аһата сиргэ уонча хонон куораты
булаллар. Онтон Тулагы-Кыллэмэгэ тах-
сан кыстыгыллар, аны онно хойутаан ти-
ийэһээр оскуолара мээгэ суох буолан би-
эрбэт. Аанчык оскуолара ыһбатахтар.
Онтон 1931 с. Дьокүүскайга киирэллэр,
адалара "Якутстройга" болуотуну-угунан
киирэр, кыра Аанчык оскуолара киирэр.
Онтон адалара биригэдиинирдэн олус
таһаарыһаахтык үлэлиир, кэргэннэр,
бигр уол ороһонор – Иван Павлович диир.
Суукка үтсэн быһыллыбыт куолаһын
ылар, "кулаак" диир дьарылыгыттан
быһанар.

"Адам үчүтүгү үлүктүгү буолан биримийиз бурун" деген слоганга, "Үлэ ударнигы" диген кыһыа кинемискэлэри, 1938 с. путевка бээрэниэр Пятигорсккай куоратка, "Кавказкай курортка сыннаммыга", - диген ахтара кыһа. Ити ханьык да тутуу үрөсү суох кыһа, итинник чыскэ тиксэнигэ ол кэмгэ дапта арыйага. "Адам саллуги эитиэр "Красная Якутия", сибээс оскуолатын, элбэх таахыин эгээтээх "Дом коммуны" диги дьыллэри, Ленин проспектар турар "Якутэолото" дьыэтин оннулар, үс саллааһынаах наһаа улахан "Комбинат связи" дьыэтин туһуга. Ол дьыэтэ уонна Ордэниенкидэ уулуссага санга государственнай баан умайыттарыгар олус хомойбута, харадыттан уу-хаар баһан аһыйыта. "Аанчык ааттатыахтара дьыбигим күл буолан көттүлэр", - дьыбигэ", диги Анна ахтар.

Гимевитэ элбэх дьэни , Дээрин-скэй уулуссара "Клуб НКВД" дьэни түппүттара Павел Иванович Дьокуускайга тутуута 24 сыл, сааһыран баран харабыллан үлэлэбигэ. Кини оҕолорун курулун үөрэтэрэ: "Үлэ - албан аат, чыс, хайбал", - дьэни. Хас бьэрдүн иһин бэйэтин оҕорун бэйгэ үрөйүн да, онгостуон да соп Кини уолуһун хаалбакка, олох дэбэрэтигэр бэйэтин да, оҕолорун да тэбистэр-бьэс, чьиһиһэйдик үлэлээн оҕорр кыайылыах таһыста.

Эднэйим Анна Павловна кырдыгын кэжээлгитигэр да, суруйан хаалларбыггыгар да саарбарлаабаппын. Кини аратын үгүс холобуругар рэхомнит буолан, үлэни үрдүктүк тутара, оҕолорун, сисинэрин та-
кайара. 1996 с. 81 сааһыгар, аҕата Павел Иванович 82 сааһыгар 1964 с. тэһиэгитин курдук, олохтон барбыта.

Түмүктөн эгтэхсө, бу чулуу киши - Сияцев Павел Иванович бэйлэтин кэмтатар уһулуччу тобулларас, сырдык өйдөөкү үлэни өрө туһутуп, уорэх, сайдыы суолун талгыы аһыспыт, биир үтүктөн кишини-тинэн буолар. Бу оскуолаттан садылаан төһөлөөх учуонайдар, идаларыгар күүэтэ-эх специалистар иитилээн тахсан олохтут сайдыытыгар олук уурсан уһансан кэл-лэлэр Санатан эгтэхсэ, Георгий Вашиарин эмээ киши туһут оскуолатыгтан куорсу аһыһымыта. Итинэ билин далабатын талгытыспит кишинэн, биир чулуу кишини, биир дйдулаахтыт Павел Ива-нович буюлара саарбаа суох. Үйлэргэ аа-та ааттана туруо дим эрэллэххит.

МВСИВИЦЕВА,
педагогической үлэ ветерана,
РФ үөрэжиритин туйгуна.

Пенсионер болзомтотугар

ПЕНСИЯБЫТ МУННЬУЛЛАР ЧААҢЫН ТАЛАН ИНВЕСТИЦИЯЛААН

Государственная суох пенсионнай фондлар уонна пенсия мунуулар чааһын инвестированиетын сокуоннарыгар уларытылары киһилэр 182-с №-дээх сокуон 2009 сыл атырдьах ыйын 2 күнүгэр ылыныллыбытыгар олохсуйан пенсия мунуулар чааһын инвестициялар олуруйуулар киирдилэр. Пенсионнай хаагытаалларын мунуулар чааһын государственнай хампааннаага – "Внешэкономбанка" салаалары итэҕэйит улууспут олохтоохторо салгы инвестия хайа көрүлгүн таалайлар балаан ыйын 30 күнүгэр дэрибиаарыах тустаахтар.

Бу улларыгьларыга олурун "Внешэкономбанк" инвестиция икки керунунэн улалыр кыяхтанын. Быһааран эттэххэ, пенсия муньуулар чааһын хайа управлйащай хампааннага эбэтэр государственнай суох пенсионнай фондага ылары быһаарарга, муньуулар чаастаах дьон сыһын ахсын пенсионнай фондага кэлэн сайабыллыанна суруйуулар. Эбэтэр сорохтор алох да сайабыллыанна суруйбакка государственнай хампааннага "Внешэкономбанкта" хааллараллар этэ. Быһичин уу маха ахтыллыбыт сокуонна олурун бу "Внешэко-

номбаанга" сытар пенсия муниципалар чаалла икки көрүнүшүн инвестициялар буола.

Бастакысынан, инвестиция урукку көрүнү үчөс
быдылытынан РФ сыналалар кумаарларыттан уюна
государство мектепчилер эмгекчилерин корпоративной
облигацияларыттан турура. Уруккута "Внешэконом-
банк" салалар хамтаанынан сайабылыгына суруу-
ан тилбег дьон үбө инвестиция бу көрүнүр быһагыч и-
ндриса. Оттон пенсия мунуулар чаһын инвестиция
бу көрүнүрүн салалар баталахтар бу дьыл баталарын
30 күнүгүр дьори Пенсионный фонд управлени-
гэр кэлэнит сайабылыгына суруйуохтаахыт.

Иккинхизин, инвестиция санга жүрүтүр Россия субъектарын государственной сыналалар кумаарыларын, государство мээктэлитир эмитенттерин корпоративнай облигацияларын таһынан кредитнай тарилталарга солкубайлынан уюнга валютанан депозиттар, ипотеchnай сыналалар кумаарылар, морууттар икки ардыларынаагы үч тарилталарын облигацияларга көчүрөлтүр. Балалар ыйын 30 күнүтүр дигери анал сайбабылыгынагы сүрүйбатарх дьом пенсионнай муһаууларга инвестиция

сага көрүнэр сэттинны: 1 күнүтэр быһаччы
каһарууһоһуна.

Инвестиция икки көрүнүштөн биридэрин балабан айып 3) кулун кээингиттөн талыбгыттар, чааһынай салай-ар хамтааналары эбэтэр государственинага суох пенсиянай фондага көһөрүүн баҕылаахтар бу сул бүтүүр дээр Пенсиянай фонда управлениытыгар кээингитт саабысчылланыагытын суруйуоххутун сөп. Оччоро пенсиярт муһуулар чааһа эһилингиттэр кулун тутар ыһага талыт инвестицияларга кээингиттэр.

Билийн пенсия мушгуулар чааһа 1961 с. бөттөх төрөбүттэргэ харьдлар Эмилиттэн пенсия мушгуулар чааһыгар государство эбии үбүлзэхивигэр килрибүттэргэ эмиг баар буолар. Пенсияртг мушгуулар чааһа төһө эбии улзаатара эмилиттэн бөйзүлүттэн тутулуугах. Онон хас биирдий пенсия мушгуулар чаастах килии толкуйдаан бу үбүн ханна уган эрттэриг бөйзүлүг баһаарар.

В.С. ХРИСТОФОРОВА,
РФ Пенсионный фондатын Чурагчы
улуу хуукаңы управленистын начальнига.

"Манчаары соннууларын" көрсө

Магазин запчастей: 8 (411-43) 47256,
Магазин стройматериалов: (411-43) 47210,
Бухгалтерия: (411-43) 47210,
Директор: (411-43) 47050, сот. 89141003748.

Үхэмт бэчээккэ бэрилгэр графика: 16 × 00 м. Бэчээккэ бэрлиннэ: 16 × 00 м. "Сага олох" редакционной-издательской холбохука 21.09.2009 с. офсетка бэчээттэннэ.

орто оскулатын 45-с выпуск 11 "в" кылаас коллектива.

Мэддэхэнгээдн коһорүлэ
сэлдэр музей, "Мэддэхэн тускум"
общественный түнсүү сүрдүнүүр сүбэтэ.

Қырғиытара, аймақтада.

Үхэмт бэчээккэ бэрилгэр графика: 16 × 00 м. Бэчээккэ бэрлиннэ: 16 × 00 м. "Сага олох" редакционной-издательской холбохука 21.09.2009 с. офсетка бэчээттэннэ.